

II. Sinh hoạt xã hội và văn hóa

1. Những thay đổi về mặt xã hội

Xã hội phân hóa sâu sắc gồm 2 giai cấp:

- Thống trị: Vua, quan, địa chủ.
- Bị trị: nông dân, thợ thủ công, thương nhân và nô tì

2. Giáo dục và văn hóa

a. Giáo dục

- Năm 1070 Văn Miếu được xây dựng ở Thăng Long.
- Năm 1075 mở khoa thi đầu tiên.
- Năm 1076 mở Quốc Tử giám.

b. Văn hóa

- Văn học chữ Hán được phát triển.
- Các vua Lý rất sùng đạo phật, khắp nơi đều dựng chùa, tô tượng, đúc chuông.
- Ca hát, nhảy múa, trò chơi dân gian, kiến trúc, điêu khắc... phát triển với phong cách nghệ thuật đa dạng, độc đáo, linh hoạt...

Chủ đề 1: ĐẠI VIỆT DƯỚI THỜI NHÀ TRẦN

I. SỰ THÀNH LẬP NHÀ TRẦN VÀ SỰ Củng cố chế độ phong kiến tập quyền

1. Nhà Trần thành lập:

- Cuối thế kỉ XII, nhà Lý suy yếu:
 - + Vua, quan ăn chơi, không chăm lo thể sự.
 - + Lụt lội, hạn hán, mất mùa thường xuyên.
 - + Nhân dân khởi nghĩa.
 - + Các thế lực cát cứ nổi dậy.
- Năm 1226, Lý Chiêu Hoàng nhường ngôi cho Trần Cảnh => Nhà Trần thành lập.

2. Nhà Trần củng cố chế độ phong kiến tập quyền

- Chính quyền được tổ chức theo chế độ quân chủ trung ương tập quyền, gồm 3 cấp:
 - + Triều đình:
 - + Đơn vị hành chính trung gian: 12 lộ (An phủ sứ), phủ (tri phủ), huyện, châu (tri châu, tri huyện).
 - + Cấp hành chính cơ sở: xã (xã quan).
- Quý tộc nhà Trần nắm giữ chức vụ quan trọng.
- Đặt chức quan chuyên môn: Thái y viện, Quốc sử viện, Hà đê sứ.

3. Pháp luật thời Trần

- Ban hành Quốc triều hình luật.
- Nội dung:
 - + Bảo vệ vua, giai cấp thống trị.
 - + Xác nhận, bảo vệ quyền tư hữu tài sản.
 - + Quy định mua bán ruộng đất.
- Đặt Thâm hình viện để xét việc kiện cáo.
- Đặt chuông tại điện Long Trì để dân kêu oan.

CÂU HỎI HỌC TẬP

1. Em có nhận xét gì về tình hình giáo dục thời Lý?
2. Vẽ sơ đồ tổ chức chính quyền thời Trần.